

První žena za volantem

Penny Haw

Nebylo to *všechno*, co jsme měli, ale skoro všechno. Později ten měsíc Emil zpřetrhal veškeré vazby s Mannheimskou továrnou na plynové motory, ještě předtím však teatrálně předal Karlovi svoji část akcií.

„Přirozeně jsem mu byl vděčný, že mi je *dal*. I když v tuto chvíli nemají velkou hodnotu, budu mít díky Emilovým akciím větší slovo v podniku,“ líčil Karl, co se stalo v den, kdy mu Emil sdělil, že odchází ze společnosti. „Jenže to, jak pořád dokola opakoval, že mu mám být vděčný, mě připravilo o veškerou radost. Když mi po třetí sdělil, že by mi je ‚*nemusel*‘ dávat, měl jsem chuť mu říct, ať to teda nedělá.“

„Třeba měl pocit, že mu neprojevuješ dostatek vděku,“ namítla jsem.

Karl se na mě zamračil. „Poděkoval jsem mu. Co víc ještě čekal? Že před ním padnu na zem?“

„Možná,“ zamumlala jsem.

„Měl jsem chuť mu připomenout, že beze mě by neměl ve společnosti *žádný* podíl, který teď tak velkoryse předává. Na to zapomněl,“ dodal.

Přikývla jsem. Nemělo smysl Karlovi zdůrazňovat, že díky Emilovým a Christianovým penězům mohl továrnu vůbec založit. Nějaký čas se jim dařilo. I když Karl pořád nedostal prostor, peníze a pomoc, které požadoval, aby se mohl věnovat motorwagen, díky Mannheimské továrně na plynové motory měl příležitost stacionární motor zdokonalovat. Zásluhou počátečního úspěchu jsme taky mohli vylepšit svůj domov. Když teď Karl získal Emilovy akcie, mohl by si třeba rozmyslet své počáteční váhání, otevřít téma a snažit se přesvědčit své nové partnery, aby zaměřili část úsilí v továrně na motorwagen. Navrhla jsem mu to.

Ušklíbl se. „Možná za pár týdnů nebo měsíců. Ještě jim nevěřím natolik, abych s nimi motorwagen probíral.“

Jeho obezřetnost byla rozumná. Karl šel do každého podnikání s nadějí, že tím získá nové příležitosti pro motorwagen. Jenže jediný obchodní partner, který vůbec kdy projevil vážný zájem a víru v projekt, byl August – a jeho zájem přinesl zklamání. Navzdory svému počátečnímu obdivu ke Karlově genialitě při pohledu na motor mu Emil a Christian nikdy nedovolili, aby se v továrně věnoval jiným vynálezům. Investovali ve víře, že motor bude stačit, aby jim zajistil bohatství. Doufala jsem, že bratři Bühlerovi kromě peněz přispějí k partnerství taky obchodními dovednostmi, které Karlovi scházely. Nedošlo k tomu a všichni byli zklamání. Jenže možná by hned v počátcích nového partnerství bylo výhodné nadhodit otázku práce na motorwagenu.

„Nebo bys jim teď mohl objasnit svá očekávání, zvláště když máš díky Emilovým akciím v podniku větší slovo. Když to uděláš hned, budou tvoji noví partneři vědět, čeho chceš ve společnosti dosáhnout, a nenastanou žádná překvapení,“ řekla jsem.

Zamračil se na mě. „Myslíš, abych jim ukázal výkresy? Popsal všechno, čeho jsem zatím dosáhl?“

„Hned ne. Nejdřív zjisti, jak vůbec zareagují.“

Karl se zamyslel, ale už se o celé záležitosti nezmínil až do příštího dne, kdy se vrátil z továrny. Stejně jako po většinu večerů našel mě a děti v kuchyni. Navzdory tomu, že jsme k našemu domovu přidali další místnosti, včetně prostorného přijímacího pokoje a jídelny, stále jsme trávili spoustu času v kuchyni. Byla teplá a útulná, s velkým novým stolem, kolem kterého jsme se pravidelně scházeli. Ten večer jsme Clara a já byly u sporáku, Eugen četl u stolu a Richard si na podlaze hrál s Thilde a Tappii. Když Karl přišel, pohlédli jsme na něho.

„Šel jsem dnes ráno do továrny odhodlaný probrat motorwagen, jak jsi navrhovala,“ prohlásil poté, co se s námi jen letmo pozdravil. „Dávalo to smysl. Položili jsme základy a máme motor. Já potřebuju jenom čas a peníze, abych projekt završil. Navždy to změní způsob, jakým se lidé přepravují. Investoři jsou v podniku noví, pořád plní nadšení a naděje. Usoudil jsem, že nastal čas, abych jim pověděl o svých plánech.“

„Cos jim řekl, tatínku?“ zeptal se Eugen, který v posledních letech stále více chápal podstatu Karlovy práce.

Karl se posadil. „Oznámili mi, že továrnu přesouvají do Schwetzingenu.“ Eugen a Richard na mě pohlédli, jako bych měla vědět, co to znamená.

„Schwetzingen,“ opakovala jsem. „Ale to je hrozně daleko. Museli...“

„Museli bychom se tam přestěhovat,“ řekl Karl.

Eugen prudce zaklapl knihu. „Ale tatínku...“

„Žádné starosti. Nikam nepůjdeme,“ prohlásil Karl.

Pohlédl mi rozhodně do očí.

„Můj čas v Mannheimské továrně na plynové motory skončil. Přestěhuji továrnu a já budu pokračovat v práci odsud, bez nich.“

Přitáhla jsem si židli a posadila se na ni. Jak je možné, že se to děje znovu? Copak není žádná naděje, že Karl založí úspěšné partnerství? Nejdříve se to pokazilo s Augustem. Pak s Emilem a Christianem. A teď s partnery, jejichž jména jsem ani neměla šanci se dozvědět. Je to moje chyba? Kdyby moji pozornost neodvádělo Thildino předčasné narození, když Emil začal jednat s investory, možná jsem mohla zapůsobit na Karla, aby byl při jednáních opatrnější. Jenže oni byli zoufalí. Co by se změnilo? Možná nic, ale mohla jsem to zkusit. Třeba by se mi podařilo zabránit potížím, které nás teď jistě čekaly. Bylo nás už šest. Clara brzy začne chodit do školy. Richard nikdy neměl nové boty, vždycky je dědil po Eugenovi, ale brzy už bude mít stejnou velikost jako jeho bratr a obnošené už mu nepadnou. Práce, již dělával Karl pro další zákazníky v dílně, postupně zmizela. Neměli jsme jiné prostředky obživy. Co to udělal? Polkla jsem a potlačovala děs, který ve mně stoupal jako žluč.

Zvedla jsem hlavu a pohlédla na svého manžela. „Ale jak...“

„Jak bych mohl zůstat, Bertho? Dnes jsem zjistil, že začali jednat o přesunu do Schwetzingenu ještě předtím, než jsme vůbec podepsali smlouvu. Je to blízko domova předsedy představenstva. Z toho si vyvodíš, jak málo jim záleží na mně a mém podílu ve společnosti. Mám být partner, ale oni se mi až doteď nenamáhalo o přesunu vůbec povědět.“

„Jenže teď máš Emilovy akcie. Nenutí je to, aby tě víc zapojili?“ zeptala jsem se.

„Emilovy akcie nic neznamenají. Nejde jenom o to, že stěhují továrnu. Řekl jsem jim, že mám další projekt a že s nimi chci probrat, aby mi na experimenty na něm vyhradili část peněz společnosti. Ani se nezeptali, o jaký projekt jde. Táhnou za jeden provaz a já teď stojím ve svém vlastním podniku stranou. Jsem loutkou ve firmě, kterou jsem založil. Loutkou, kterou

ovládá banda loutkařů. Odmítl jsem se nechat vodit na provázcích. Pokud nemám v Mannheimské továrně na plynové motory žádné slovo, tak s ní nechci mít nic společného,“ prohlásil.

„Takže...“

„Takže mě vyplatí. Vypadali, že se jim ulevilo, že půjdu. Můžou si přesunout továrnu, kam chtějí. Já zůstanu a budu pracovat na motorwagenu.“

„Ale jak...“

Karl si složil hlavu do dlaní. „Já nevím, Bertho. Budeme to muset zvládnout.“

1883

MANNHEIM, NĚMECKO

To, že se bude Mannheimská továrna na motorové motory stěhovat do Schwetzingenu, nebyl poslední šok, který nás s příchodem nových investorů čekal. Při bližším prostudování smlouvy, již uzavřel, Karl zjistil, že se s Emilem vzdali také vlastnictví nástrojů a strojů v továrně. Všechno patřilo organizaci, což znamenalo, že noví majitelé nám nemuseli zaplatit hodnotu vybavení. A my jsme si opět uvědomili, že bez prostředků, aby zaplatil právníky, zůstane Karlovi jen malá část hodnoty firmy, již založil. A já jsem si, nikoli poprvé, říkala, jestli by pro nás nebylo lepší hledat štěstí v Americe než se dál protloukat v Mannheimu. Napsala jsem Elise.

Blíží se pohroma. Karla opět napálili obchodní partneři a on opustil továrnu, kterou vytvořil, skoro stejně chudý, jako když ji zakládal. Jeho spolupráce s Emilem a Christianem Bühlerovými dopadla stejně špatně jako v případě Augusta Rittera. Tentokrát, s novými investory, se zhroutila, sotva začala existovat. Mutter mi připomíná, a možná ti o tom psala, že v tom, co se děje s Karlem, bez ohledu na to, s kým pracuje, je vidět opakující se vzorec. Jako bych na to zapomněla, připomíná mi, jak nešťastný byl v té továrně stavějící mosty v Pforzheimu a jak nedokázal najít shodu se svými kolegy ve Vídni. Mutter tvrdí, že to dokazuje opak toho, co tvrdí Karl. Ten problém je v něm, ne v ostatních kolem.

Nic z toho pro mě není novinka, sestřičko. Nejsem slepá k chybám svého manžela. Kdo zná rysy a vlastnosti muže lépe než jeho žena? Je pravda, že Karl je netrpělivý a hrdý a špatně snáší hloupé, chamtivé lidi, ale taky je spravedlivý a zásadový. A především je chytrý, ambiciózní a žene ho sen, že vyrobí motorwagen. Copak musí být trestaný za to, že má sen a bojuje za jeho naplnění? Místo aby pracovali společně s ním a těžili z plodů jeho génia, jeho partneři se ho bojí a brzdí ho v jeho vynalézavosti.

Ale na tom, čím je to vina, vlastně nezáleží. V každém případě jsme zase tak chudí, že jsme museli pronajmout některé místnosti, jež jsme používali pro továrnu, jednomu kováři, abychom měli vůbec co jíst.

Kdybychom to dokázali zvládnout sami. Jenže bohužel v téhle situaci není možné, abychom pokračovali bez investic druhých. Navzdory své nechuti riskovat další partnerství i Karl připouští, že jde o jedinou možnost, aby si vůbec někdy mohl dovolit pokračovat v práci na motorwagenu. Má strach a říká, že má pocit, jako by se dostal mezi dva ohně. Otázka je, zda ho víc pálí žár toho, že nemůže pracovat na motorwagenu, nebo riziko hledání nového investora. Nikdy jsem Karla neviděla tak frustrovaného. I přesto nepolevuji ve své víře v něho a dál sním jeho sen. Jenže, sestřičko, nepřestávám si říkat, stejně jako tolikrát během těch let, jestli by nebylo moudré prodat náš dům v Mannheimu a odjet do Milwaukee. Ty, Werner a Gustav jste v minulosti o tomhle kroku vyjádřili pochyby, ale teď si říkám, jestli se situace nezměnila. Myslíš, že by Američané mohli mít o motorwagen zájem? Třeba jsou podnikatelé v Americe vynalézavější a progresivnější než tady v Německu. Brzo se mi ozvi, prosím, Elise. Napiš mi, co je nového, a dej mi nějakou naději.

Zalepila jsem obálku a postavila ji na sekretář. Požádám Eugena, aby dopis podal další den cestou do školy. Když to dopoledne dorazila Ava, všimla si ho.

„Mám ti ten dopis podat?“ zeptala se, kdy jsme si vypily kávu.

„Prosím,“ odpověděla jsem. „Čím dřív odejde do Ameriky, tím líp.“

„Obsahuje nějakou naléhavou zprávu?“

Pravidelně jsem Avu informovala o životech svých sester a jejich rodin v Milwaukee. Věděla, jak jsme si byly s Elise blízké a jak mi chybí. Jenže stejně jako jsem nikdy nemluvila o přestěhování do Ameriky s Karlem, nezmínila jsem se o tom nápadu ani Avě. Ale teď, když mě stresovalo, že bu-

deme bez Karlova příjmu z továrny, a uvažovala jsem, zda najdeme nové investory nebo jiný způsob, jak přijít k penězům potřebným na stavbu motorwagenů, jsem se cítila osamělá a toužila se svěřit přítelkyni se svými nadějemi, ač byly chatrné. Chápala, jaké mi dělá naše současná situace starosti. Mám jí povědět, oč jsem požádala Elise? Chtěla jsem, jenže se mi nezdálo správné, svěřit se Avě s něčím, co jsem před Karlem zatajila.

„Nic naléhavějšího než moje obvyklé starosti ohledně budoucnosti,“ pronesla jsem záhadně.

Ava zvedla obočí. „Jak to myslíš?“

Podlehla jsem nutkání. „Víš, jde o to, že celé ty roky přemýšlím, jestli by nebylo rozumné, kdybychom se s Karlem odstěhovali do Ameriky. Za mými sestrami a jejich muži do Milwaukee. Možná bychom tam našli víc příležitostí.“

Ava se napřímila. „Opravdu? To jsem netušila.“

„Ne. Nikomu kromě Elise jsem se s tím nesvěřila,“ odpověděla jsem a uvědomila si, že se mi rozbušilo srdce. „Prosím tě, Avo, nikomu o tom neříkej. Nechci... Ani Karlovi jsem se o tom nápadu nezmínila.“

Znovu zvedla obočí. „Ale ty před Karlem *nikdy* nic netajíš. Proč jsi mu to neřekla? Tohle byste přece měli probrat, ne?“

„Ano, ale jenom když vůbec bude co probírat.“ Zalitovala jsem, že jsem něco říkala. „Jde jenom o to, že jsem se zeptala Elise, co si o tom nápadu *myslí*. V minulosti to zamítla. Takže jsem se zeptala znovu.“ Kývla jsem k dopisu. „Podle mě by nebylo moudré to Karlovi říkat, dokud nebudou mít – moje sestry a jejich manželé – pocit, že je to dobrý nápad.“

„To je všechno?“

„Jak to myslíš?“

„Je to jediný důvod, proč ses o tom Karlovi vůbec nezmínila?“

Ava mě dobře znala. Sklopila jsem oči. „Dělá mi starosti, že by Karl mohl mít pocit, že moje víra v něj ochabuje a že tím, že vůbec vyjadřuju zájem o odjezd do Ameriky, se chystám požádat své sestry a švagry o pomoc. Myslím kromě toho, že se ptám na jejich názor.“

Zhluboka se nadechla. „Karl je hrdý a ty se ho prostě snažíš podpořit.“

Přikývla jsem a pomyslela na to, jak obtížné bylo pro Karla přijmout od Avy peníze na vlak do Pforzheimu a jak spěchal s tím, aby jí částku vrátil. Na vlastní oči jsem viděla, jak těžce můj manžel přijímá pomoc.

„Nemusel by to takhle vidět. Zvlášť když se dozví, že jsem se své sestry na příležitosti v Milwaukee ptala víc než jednou za dobu, co jsme manželé, a přitom jsem se mu o tom nikdy nezmínila.“

„Jenom proto, žes mu chtěla pomoci. Já to vidím tak, Bertho, že to všechno děláš prostě proto, že to podle tebe pomůže Karlovi uskutečnit jeho sen.“

Měla pravdu. Toužila jsem, aby Karl uskutečnil svůj projekt, stejně silně jako on sám, a to nejen proto, že jsem chtěla, aby prosperoval. Byla jsem jeho součástí tak dlouho, že se motorwagen stal také mým životním snem. Pracovali jsme usilovně a navzdory pochybám, odporu a nedostatku prostředků jsme stále vylepšovali návrh. Vidět motorwagen v chodu nebyl jen Karlův sen; byl také můj. A přitom jsem to nemohla vyslovit nahlas, dokonce ani před Avou.

„Co se děje?“ zeptala se.

„Víš, kdo je Caroline Lucretia Herschelová?“

„Ta astronomka? Žena, jejíž bratr odešel do Anglie a vzal s sebou svoji sestru?“

„Ano. Vědělas, že dlouhá léta pracovala jako jeho asistentka – byl to taky astronom –, ale uznání za její schopnosti se jí dostalo až poté, co se on ožehnil, a ona mohla pracovat sama?“

Ava zavrtěla hlavou. „Vím, že objevila nějakou kometu,“ řekla.

„Několik komet,“ upřesnila jsem.

„Proč myslíš právě na tuhle astronomku?“

„Napadlo mě, jestli vůbec někdy bude možné, aby žena pracovala společně s mužem a byla považována za jeho rovnocennou partnerku.“

„Chceš se snad stát konstruktérkou a pracovat společně s Karlem?“ zeptala se a v očích se jí zatřpytilo.

„Ne, to samozřejmě ne,“ odpověděla jsem. Uvědomovala jsem si, jak neúnosné by bylo, kdyby o mně někdo měl uvažovat jako o Karlově spolupracnici v dílně. Ale copak mi to zakazovalo odhalit, že máme společný sen? A pokud ne, proč jsem nedokázala Avě vysvětlit, jak důležitý je pro mě motorwagen, nejen jako pro Karlovu manželku, nýbrž jako pro Berthu, ženu, která se hluboce zajímá o důmyslnost celého vynálezu a vše kolem a která pracuje s Karlem v dílně, kdykoli to je možné?

Moje přítelkyně odešla a vzala s sebou dopis pro Elise. Já přitom nepřestávala myslet na to, co mi bránilo svěřit se jí, že mě myšlenka na vytvoření motorwageny pohání stejně jako Karla. Bylo to proto, že by to zasáhlo do jeho

ambicí, a tím snížilo vážnost jeho odhodlání? Ne, to nebyl ten důvod. Ačkoli jsem si dělala starosti, že by se Karl mohl urazit, kdyby zjistil, že jsem se bez jeho vědomí ptala Elise na naše vyhlídky v Americe, nevěřila jsem, že by ho znepokojilo, kdybych mu řekla otevřeně o svém odhodlání uskutečnit sen o motorwagenu. Věděl, jak o něm uvažuji. Karl nebyl problém.

Pak jsem si to jasně uvědomila. Zdrojem mých obav bylo to, že by druzí lidé, dokonce i Ava, mohli smýšlet hůře o motorwagenu, kdyby se doslechli, že já, žena – *jenom děvče* – jsem o tom vynálezu stejně hluboce přesvědčená jako můj manžel. Jaký skutečně vážný projekt by mohl vyžadovat odhodlání nějaké ženy? A taky, i když si žena zaslouží plné uznání za to, že vytvořila něco nového, pokud je vdaná, z právního hlediska patří výsledek její práce jejímu manželovi. Žena není rovnocenný partner – dokonce ani ve vztahu. I když by ji její protějšek mohl za sobě rovnou považovat. Karl už musel snášet dost posměchu kvůli motorwagenu, aniž bych k tomu přidávala ještě já, kdyby mě považovali za stejně podivínskou manželku. Bylo lepší, když jsem své pocity vůči motorwagenu nedávala najevo. Stejně jako jsem nikdy nemluvila o tom, jak jsem se cítila, když jsem si přečetla otcova slova *Bohužel zase jenom děvče*, nemohla jsem svobodně dávat najevo ani svůj zápal pro náš projekt.

1883

MANNHEIM, NĚMECKO

O několik týdnů později u večere Karl řekl, že ho v ten den navštívili dva jiní nadšení velocipedisté a vyjádřili zájem investovat s ním do nové společnosti vyrábějící motory. Sdělil tu informaci tak bez nadšení, že jsem čekala, že hned vzápětí přispěchá s vysvětlením, proč to není možné. Jenže on mlčky pokračoval v jídle. Eugen byl netrpělivý.

„Co jsou zač, tatínku? Cos jim řekl?“ zeptal se a odložil nůž a vidličku na talíř.

„Pánové Rose a Esslinger,“ odpověděl Karl. „Možná ti jméno Rose něco říká, Bertho. To je ten muž, který se před lety zajímal o výrobu tříkolky.“

„Á, ano. Tehdy právě začal váš otec pracovat na tříkolové verzi motorwagenu,“ vysvětlila jsem Eugenovi. Pohlédla jsem na Karla. „*Herr Rose* se pořád věnuje nákupu a prodeji velocipedů?“

„Ano, společně s několika dalšími druhy podnikání. Něco dělá společně se svým přítelem Friedrichem Esslingerem, který se z obchodního zástupce stal podnikatelem,“ poznamenal Karl.

„Cos jim řekl, tatínku?“ opakoval Eugen otázku.

Karl neodpověděl.

„Nelíbilo se ti, co navrhovali?“

Karl pokrčil rameny. „Problém je, že každý, kdo se mnou chce založit nějaký podnik, zní nadšeně a jeho návrhy jsou lákavé. Já už prostě nevěřím tomu, že tyhle pocity vydrží. Pokaždé se to časem změnilo. Takže jsem opatrný a vyhlídka na to, že budu mít nové partnery, už mě neláká,“ dodal.

„Ale, tatínku...“

„Počkej, Eugene,“ pronesla jsem. „Tohle není vhodná chvíle na takovou debatu. Ani ti nepřísluší, abys otci dával obchodní rady.“

Eugen si povzdychl a zatvářil se zkroušeně. „Ale já už nejsem žádné dítě. Rozumím, že pokud má *Vater* postavit svůj stroj, potřebujeme peníze. Chtěl jsem... chtěl jsem ho povzbudit.“

Karl se na něj usmál. „Jsi moudrý, synku. Děkuju ti. Budu nad tím uvažovat. Teď sněz večeři a pro dnešek už tenhle rozhovor ukončíme.“

Později, když byly děti v posteli, jsme s Karlem probírali jeho setkání s pány Rosem a Esslingerem. Ti muži, vysvětloval Karl, mu sdělili, že slyšeli, co se stalo s Mannheimskou továrnou na plynové motory, a chtěli s Karlem investovat do nového závodu na motory.

„Přirozeně trvali na tom, že s nimi to bude lepší než s Emilem a Christianem. Byl bych technický ředitel, říkali. Dohodu bychom uzavřeli písemně,“ dodal Karl.

„Jak jsi zmínil už předtím, lidé jsou plní nadšení, když něco chtějí,“ poznamenala jsem.

„*Ja*, ale nalijme si čistého vína – nejsou to jenom oni, kdo něco chce. My chceme investici. Potřebujeme ji. Potřebujeme ji tak naléhavě, že mě dokonce i náš syn vybízí, abych tu nabídku přijal.“

Sklíčilo mě, že Karl mluví tak rezignovaně.

„Možná existuje způsob, jak to zařídit, aby věci byly pro nás od začátku výhodné,“ řekla jsem.

„Jak?“

„Zamysleme se, co chceme od investorů. Chceme peníze, abychom dokázali rozjet výrobu a znovu získali příjem, ale to nestačí. Ačkoli víš, že tvým živobytím jsou teď motory, nejsou tím, co tě zajímá. Chceš pracovat na motorwagenu. Pro ten dýcháš. Když pracuješ na motorwagenu, slyšíš hudbu, nebo snad ne?“

Přikývl. „Vždycky.“

„Tak řekněme Maxi Roseovi a Friedrichu Esslingerovi, že jim pomůžeš zřídit tady novou továrnu. Uvedeš ji do chodu a zajistíš, že bude vyrábět motory, ale jakmile k tomu dojde, stáhneš se do pozadí a začneš pracovat na stavbě motorwagenu.“

„Já nevím, Bertho. Dělá mi starosti, že bych motorwagen umístil pod stejnou střechu jako motory. Vzpomínáš, jak to bylo s Augustem. Jak můžeme vědět, že se Maxovi a Friedrichovi dá věřit?“

„Nemusíš se s nimi dělit o projekt motorwagenu. Aspoň ne okamžitě. Potřebujeme jen, aby předem souhlasili, a to písemně, že firma bude investovat do vývoje motorwagenu a že dostaneš volnost, abys na něm pracoval, jakmile bude továrna fungovat.“

Karl si narovnal záda. „Pochybuj, že s tím budou souhlasit.“

„Tak žádné partnerství nebude.“

„Potřebujeme partnerství, jinak budeme o hladu. Nemáme dost práce, abychom vydrželi,“ namítl tiše.

„Já vím, ale pokud tohle partnerství padne jako to před ním a nebudeš mít příležitost vyvíjet motorwagen, budeme na tom hůř, než jsme teď.“

„Jsi jediný partner, o kterém vím, že mu můžu důvěřovat.“ Karl se předklonil a vzal svoje dlaně do svých. „Tvůj názor je vždycky klidný a odměřený.“

Zahnala jsem myšlenky na to, oč jsem žádala Elise. „Kdy se zase uvidíš s pány Rosem a Esslingerem?“ zeptala jsem se.

„Přijdou znovu za dva dny.“

„Tak ty budeš pryč a budu tady já.“

„Cože? Ne, Bertho.“

„Neříkals právě teď, že můj názor je vždycky klidný a odměřený?“

„Ano, ale...“

„Vím, že si neděláš starosti s tím, že tě budou ti muži kritizovat za to, že jsi dovolil své ženě, aby ti pomáhala, takže nechápu, proč nechceš dovolit,

abych jednala s tvými potenciálními investory. Stejně nemůžu bez tvého schválení uzavírat žádné dohody, takže nic nehrozí.“

Karl se zasmál. „No tak dobře. Za dva dny, až se pánové Rose a Esslinger dostaví, já budu pryč.“

Přeložil Jaroslav Žerávek